

Utredningen om straffrättsreformer.

"Sanningen om Indien"
Brev från London
av Signe Fredholm.

När pengarna talar.

Av Klara Johanson.

Tandvården och näringsfrågan.

Barnets första rätt.

En märklig film
av Ellen Hagen.

Tidevarvets årgång 1932 avslutas med detta nummer. N:r 1 av Tidevarvet för 1933 utkommer den 7 jan. och vi hoppas då på ett gott återseende med våra ärade läsare och prenumeranter. Till underlättande av prenumerationen, som bör verkställas i god tid, medföljer såsom bilaga en giroblankett.

TIDEVARVET inför 1933.

Tidevarvet avslutar med detta nummer sin tionde årgång och bereder sig på den elfte. Det sker vid ett års-skäfte, som kanske är det allvarigaste världens upplevt under de år som Tidevarvet funnits till och fått följa dess händelser. Vi äro också medvetna om vilket vägspelet det innebär att i en tid, då avgöranden träffas med maktspråk och stora kraftuppbåd höja en ensam stämma med anspråk på att göra sig hörd.

När Tidevarvet trots de pressande tiderna förhoppningsfullt vänder sig mot

år 1933, sker detta i styrkan av den ständigt växande och mera glädjande kontakten med läsekreten. Det är i kraft av detta kamratskap, detta utbyte och samarbete, detta ofta omedelbara svarande på Tidevarvets idéer och paroller som vi våga tro, att Tidevarvet och dess medarbetare — med de anspråkslösa fyra sidor som stå till förfogande — ännu har en uppgift att fylla: i den vaktjänst det velat och allt framgent skall söka att göra för det beträffande människovärdets positioner.

Emilia Fogelklou Norlind:

Plikt och gemenskap.

När Charles Lamb svagsinta syster i ett anfall stuckit ner deras mor med en bordskniv, var det denne broder som tog vård om henne och alla de lugna mellantiderna utanför hospitalet gav henne ett hem hos sig. Det är väl inte för litet sagt, att han gav sitt liv för henne. I introduktionen till en folkupplaga av »The Essays of Elia», heter det om hans fattigdom, att den var »av ädelt slags. så manligt oberoende stod han högt över sina samtida. — Han var alltid hjälpsam, sällan en av de hjälpta.» Han måste då, trots allt, haft någon slags hemliga fonder att ta av. För att mäka offer, som han inte ens lätsade om, måste han ju ha varit kapitalist på ett mycket särregt vis.

Jag kunde inte låta bli att tänka på Charles Lamb och hans syster, när jag läste Sigrid Undsets nya bok, *Ida Elisabeth*. Icke att där i övrigt råder den avlägsnaste likhet, men själva problemet de infantila och ansvarsmänniskorna ger en djup gemenskap, trots allt.

Rationellt sett, finns där inget problem. Man sätter svagsinta släktingar undan på hospital, andra infantila individer, ordnar man upp för i »ett för allts», och till

och med sina barn kan man vid behov stuva rätt bra undan, säkert om att de »livets uppehälle och nödortfr». Men vem bryr sig om att alla dessa oansvariga just skola behöva vara så lyckliga? Lyckligt det vill man själv vara!

Men irrationellt är det högst nödvändigt, att det finns vuxna människor, människor med den sortens fonder att de kan ge upp sig själv, oberoende av det häftiga kuryrsfallet på sådana obligationer i den värld och tid som är.

Sigrid Undset får fram »en liten sömnerska», som stockholmstran bruka säga. (Vi från landet förstär aldrig varför en sömnerska är särskilt »litens»). Ät ett allt för tidigt gift par, är hon den av kontrahenterna, som attraherar ansvaret, för hem, för barn, för man och försörjning. Hon blir en karyärid med dubbla bördor som så många av nutidens kvinnor, och därtill en karyärid som ej får stå eller sitta stilla bara, utan på något vis alltid måste hålla sig gående. Hon tänker inte så mycket över det först — det bara råkar bli så helt enkelt.

Efter Ida Elisabeth är en Sigrid Undset-skapelse, är hon, förstas, en levande (Forts. å sid. 4.)

Sven Stål:

Fatalt och vitalt.

Den allsmåttiga statsrevisionen har återigen härjat inom alla revir och även förrirat sig ut på de gröna ängarna. Förmodligen såg inte herr Magnusson i Skövde och hans medhjälpare att det stod »Förbjuden ingång» över grinden eller också kommo herrarna någon dag sedan det s. k. nazistuppbudet tomat bestrött teatern och givit negerportvakten en grundlig knock out så att vägen låg fri och obehindrad. Alltong, såväl press som Kungliga Dramatiska Teaterns direktion och styrelse ha samfällt upphävt ett ramaskri och de senare har gjort som en virrig sorts hembiträden bruka göra när de få en uppsträckning — sagt upp sina platser till ögonblicklig avlyftning. Fallet tal inte vid att diskuteras, det ser ut att vara för subtilt och ömhudad. Med den kränkta oskuldens mantelsvop och himlavänd blick tågar hela skaran ut och för att göra den sista viljan värre än den förra, för att få alla över i samma båt — fru Thalia har hyrt Charons litet gisna färja — har hela personalen sagt upp. Klart för dammsugning och höstregöring.

Det är svårt att uttän vidare taga ställning till detta unika teaterillfälle inom svensk scenkonst — osökt verkar det som ett friskt utslag ifrån den förkyävd svenska dramatik — och vore inte situationen så löjlig, som den trots allt är, kunde man kanhända spä och varsla om kommande tider, med mera sådant. Ständ-

punkten är som rubriken på min artikel angiver både Fatal och Vital — och ävnt ett tredje — Banal. Med bibehållet sunn förnuft torde saken kunna redas ut, graskas ifrån en vridscens alla sidor.

För det första är en statsarrangerad revision inte sista ordet i denna fråga, såvida inte herrar revisorer skickats i elden stödda av ett politiskt parti och med nykror teatercher i faggora. Man kunde ju tänka sig att den något oförskitiga radieringen av »Guds gröna ängar», smaktiben med den litet försrupna Noah och Gud och de alltför hurtig och spjansantsaktigt sjungna negrospirituals, stöta landets många frimickrar för pannan och även de verkligt andligt väckta och eftertänksamma. Det jäser förvisso ute i bygderna över denna ohekrans tillställning med Gud och profeterna i hednamsionskulör. — Infor den kollektiva riksmoralen har Radion ett betydligt större skuld-konto än vad vår Nationalcens kan åberopa sig på — och om nu en granskning av våra kungliga, statsunderstödda strörens affärstallning skall ske enligt lagen borde samma lag gälla lika för båda scenerna och framför allt borde denna lag innehålla en paragraf som i någon mån påkallar konstnärligt skannungit biträdande vid denna revision.

Jag har förut flyktigt påvisat en på vid redovisningen i Dramatens räkenskaper, som tydligt visar att affärsbäck sak-

(Forts. å sid. 4.)

En obehäpnad idé.

Gandhis hustru.

Kunna sanna och väsentliga nyheter för alltid hindras att tränga fram?

Nej, de måste övervinna motstånd till slut. För eller senare kommer den dag då exemplet från Indien skall finna väg till oss.

Här menas inte bara revoluten mot England, kraven på frihetens yttre former. Revoluten går längre än det västuropeiskt herraväldet, den riktar sig mot våra värderingar, vår inriktning, vår målsättning, vår världsvy, vår klenro, vilket är ett och detsamma. Den är mycket mera djupgående än kommunismens revolt mot kapitalismen, fast den västerländska civilisationens mälsmän icke frukta en obehäpnad idé — ännu.

Det har sagts om Gandhis revolution att den är så fullkomligt hövlig och riddelrig att man knappt förstår hur revolutionerande den är. Kanske är det därför den endast är förstörd i de spridda hjärtan i Västlandet, där en gnista av samma revolt glöder.

Kvinnor känna igenom honom som en kamrat på vägen, en fellowtraveller, en som vandrat den väg där de vandra, såger en av hans kvinnliga vänner. Detta gällde alltså de kvinnor som träffade honom ansikte mot ansikte, de flesta andra få ju aldrig möta honom ens i hans historia, som ännu icke fått fram, så man vet inte hur de skulle förhålla sig. Men man kan nog med samma förtärfare våga tala om hans womanliness, om man menar att han har de dygder vi förbinda med den högsta kvinnlighet: tro, styrka, hängivenhet, tålmod, ömhet och medkänsla.

Detta är alltså Gandhis hustru. Kvinnorna stiger på något vis fram ur denna bild. Vår tids modern! Hustrun, stridskamraten, modern, medfångaren, medsegraren.

Historien berättar att Gandhi under ett kritiskt skede i frihetskampen i Sydafrika gick och gjorde sina förberedelser till en kampanj som måste leda till fängelset men aldrig diskuterade med hustrun möjligheten att hon skulle deltaga. Hon gick länge och väntade på ett ord från honom, slutligen brast hon ut: är då jag inte värdig att gå i fängelset med dig?

Det blev en av hans lyckligaste dagar, av en hennes lyckligaste dagar.

Hon gick i fängelset med honom, och sedan dess har hon kämpat vid hans sida med gränslös hängivenhet och offervilja. Genom henne har Gandhi undgått Tolstoes öde att behöva kompromissa mellan sina åsikter och familjehänsyn.

Hon är också en revolutionär och bakom henne gå i tåta led Indiens revolutionära kvinnor på väg mot en frihet som kvinnor, som döttrar av Indien och som människor. Devinez.

Vad har hänt?

LANDSHÖVDING ROSEN I VÄSTERBOTTEN har avsat sig riksdagsmandatet för att odelat kunna sköta sitt län. Det gäller att bekämpa arbetslösheten bl. a. genom att upplåta mera jord för kolonisation, ty hr Rosen säger, att det norrländska jordbruket visst kan föda sin man, om det bedrivs intensivt.

SOM AVSKEDSORD TILL RIKSDAGEN uttalar hr Rosen en önskan om att pressen borde ägna dess frågor åtminstone hälften av det intresse den kostar på filmdivor och fotboll.

RIGSHOVÄRTEN HAR ENHALIGT FRIKATT kapten Masterton och löjtnant Beckman från dem dömdt straff på åtta dagars vaktarrest i samband med deras del i Adalstramst. Militären har inte brukat större våld än nöden krävede, felaktigheterna ligger hos de civila myndigheterna. Så länge staten i frire konflikter använder sig av trupper med sina befälhavare, vilka enligt sin sanktionerade yrkeslärdom framförallt måste bekämpa och döda sina motståndare, har staten oenkligen svårt att bestraffa dessa befälhavares bristande förstånd och vidsynthet som i en svår situation icke vägrar att handla efter krigslärdomarnas instruktioner.

SAMTIDIGT SOM TORSTEN KREUGER fått sin dom, tre och ett halvt års straffarbete, har Kreugerhärrens energiske åklagare, assessor Sandström, väckt åtal mot Tändsticksbolagets sjujton man stora, gamla styrelse för lämnande av oriktiga uppgifter i samband med aktieköp. Även om styrelsens uppdrag varit av svår art, är detta ingen ursäkt för att de handhäfts illa, i all synnerhet som många, ja kanske hela landet, därigenom kommit till skada.

FÖREDRAG ÖVER PSYKOANALYS OCH PEDAGOGIK har i Stockholm hållits av Freuds hängivna lärjunge, madame Marie Bonaparte, känd som skriftställare på den psykoanalytiska pedagogikens område. Psykiken var att befastna den freudska psykoanalysens ställning i Sverige, där den anses sig icke ha trängt igenom i samma grad som i andra länder.

Arhundradena efter Kristus kommo på vägen, 300 e. Kr., 400, 500, och vidare framåt, och våra förfäder firade midvinterfest utan en aning om den födelsedag i Betlehem på kejsar Augusti tid genom vilken julen blev en stor kristen högtid. Stora avstånd, stora tysnader, stora skogar lågo mellan dem och nyheten.

Det var då. Den allmänna uppfattningen är ju att våra dagar är intet för någon fördolt av de stora händelserna i världen. Men noga betänkt: är inte händelserna i Indien genom Gandhi och omkring Gandhi fortfarande fördolda för världen? Ska det dröja 800 år igen, innan vi här få någon aning om vad som hände i början på 1900-talet? Det är andra hinder nu än fordom, icke en mur av tystnad men en mur av nyheter, av ord, av bokstäver, av ovissheter, och de barriakader lika bra.

PAUL BONCOUR BLEV DEN NYE franske regeringschefen, som nu får det svåra uppdraget att klara ut skuldaffären med Amerika.

JAPAN VAGRAR att rätta sig efter den i Nationernas förbund tillsatta nittonmannakommisionen i Manchukou-trägan! Det ser dystert ut för N. F.

Veckovakten

Läcker och hälsosamt
är smörgåsarbröd
UPLANDSKUBBEN
I hygienisk förpackning hos Eder handlande.
Undvik eftertappning!
Begär uttryckligen Uplandskubben!

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning.REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
*Ada Nilsson.*Utkommer varje helgfridårdag.
Triedwaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. N. 48 42.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. *Eva Andén.*
Norrlångsgatan 18.
Tel. 73 75, 73 76
STOCKHOLMSpecialitet: Familje- och arvsaker.
Bostredningar och testamenter, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNINGSGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

TANDLÄKARE

Tandläkare

Maja Groth,

Styrmansgatan 57
Tel. O. 6708, O. 67 40.

Mottagning enligt överenskommenle.

Liliesjöes

Parfyeri- och Sjukvårdsaffär
STOCKHOLM

Butiker:

Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82.
Hantervågsgatan 25 — Tel. Kh.
55 85.Sveavägen 109 — Tel. Va. 170 25.
El. värmeuddar — Kattskinn
— Kåmehälsor — Urinbechillare
— Sanitetsbyxor för damer —
Allt i branschen.Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19

Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och egen, värd.
Tel. 778 24.

Klockarebolagets

Begravningsbyrå.

Skeppsvägg 39. (6)73436, N. (20)6098.

Fildaler: S:t Paulus 15, Sö. (40)3087.

Agneg. 40. Kh. (5)335 28.

Efter afjästad Sö. (40)42 40.

Eldbegängelsen

är den bästa formen för förvandlingen
av de avlidnas stoft. Upplysningar om
eldbegängelsen lämnas åSvenska Eldbegängelseföreningens
(S. E. F.) Stockholmsavdelningens byrå,
Sveavägen 25, 2 tr. (hörn). Tel. N. 22 80.
Vardagar kl. 9-4, lördagar 10-2.Medlemsavgiften i föreningen är en gång
för alla: för medlemmar i Svenska Eld-
begängelseförskräningskassan Kr. 3,-,
för i annan begravningskassa inskrivna
Kr. 5,- samt för andra Kr. 10,-.
Föreningens tidskrift »Ljus» Kr. 2.50 pr år
(atta nr.)Medlemskap i Sv. Eldbegängelseförskrä-
ningskassan berättar de efterlevande från
kostnader och bestyr med den dödes
begravning. Läga premier.

Advokaten, Jur. Kand.

Majken Billjer

Regementsg. 8 (vid Moresborgsbr.).
Tel. 18 59 och 18 54.
MALMOFamiliärättsliga ärenden. Bostredningar,
arvs- och testamentsärenden samt övriga
juridiska uppdrag. Skriftliga förfrågningar
bevasns omedelbart.

Den 24 Dec. 1932.

Utredningen
om straffrätts-
reformer.Justitieministern har tillkallat pro-
fessorn i straffrätt vid Lunds univer-
sitet Ragnar Bergendal att biträda
med utredning om vissa reformer på
strafflagstiftningens område. Bland
de frågor som komma att överlämnas
till utredningen har justitieminis-
tern nämnt fosterfördrivning, vissa
sedlighetsbrott, utpressning, ung-
domsbrottslighet.Tidevarvet har vid olika tillfällen
haft anledning framhålla sin uppfatt-
ning särskilt på det första av dessa
viktiga områden och det blir av den
rådande verkligheten allt ofrånkom-
ligare ådagalagt, att den lagstift-
ning som nu gäller på ett ödesdigert
sätt brister i ändamålsenlighet och
effektivitet. Utan att kunna hindra
den rådande fosterfördrivningsepi-
demien lägger lagen hinder i vägen för
en ansvarsfull behandling av frågan
från läkarnas sida och lämnar fältet
fritt för det oansvariga förärvsbe-
gåret på nödens bekostnad.Justitieministerns direktiv till ut-
redningen äro inte kända och det är
därför i närvarande stund omöjligt
att överblicka dess omfattning. Man
hade dock hoppats av den nuvaran-
de regeringen, att den skulle ta upp
denna ytterst viktiga fråga till en
genomgripande behandling. Som
bekant står den i både Norge och
Danmark under offentlig utredning
och från Lettland meddelas en ny-
ligen vidtagen väsentlig lagändring.FÖRALDRAR! Den bästa Nyregäva Ni
kunna ge Eder dotter är att sätta henne
i tillfälle genomgå utbildningskurs vid

Hvita Kors

i ALMHULT vilken medför erkänt godt
framidsförhållande. Duktiga Hvita Kors-
systrar få alltid bra platser i barnavård,
hemvård, hemsjukvård, ålderdomsvård etc.
— Prospekt mot porto —

"BORTA BRA"

Dir. S. A. R. A.

om man bor på REISEN

Stockholms modernaste hotell.

Skeppsbron 12-14.
Rum från 6: 50.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANKDEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING
mot högsta gällande ränta.

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Barnets
första rätt.är att vara välkommet — så lyder titeln
på en film som ur strömen av annan
yttlig och värdelös massa bör räddas åt
uppmärksamheten och hägkomsten. Det
är Margaret Sangers ord om att barnet
bör vara välkommet, som skapat titeln
och tendensen i filmens bilder av livs-
öden mot storstadens hårda och brutala
bakgrund. Här i Sverige — filmen är
inspelad i Berlin — kunde funnits skäl
ta Frida Stenholms ord till motto, ty
redan 1906 fastslag hon i sina broschy-
rer »Humanitet och Barnalstring» och
i »Kärleken som Kulturproblem» gent-
emot de nationalekonomiska och de s. k.
estetiska skälen mot barnbegränsning att
»Mänskligheten behöver ej förnyas av
annat än efterlevande barn».Hertha Thiele gör i filmen den unga
flickans gestalt så enkelt och konstnärlig,
så gripande i sin hängivna, trostyg-
liga kärlek, i sökande efter hjälp,
ängest intill döden inför skammen och
Arbetslösheten. Av alla stötes hon bort.
Inte ens den kvinnliga läkaren vill, där-
för att hon inte får, giva henne den hjälp
hon bönfaller om. Som medspelande rör
sig i bakgrunden de hundratals fattiga
flickorna och de sjuka och uttrötta
hustrurna, som tugga om undskän-
ning. En scen som man aldrig glömmet,
den förvildade modern på kliniken: »Jag
har redan fyra tuberkulösa barn, försko-
na mig från att föda ett femte.» Lika-
ren sorgöst likgiltig: »Ah, Ni är nog
inte så sjuk som Ni tror, det går kanske
bättre den här gången.» En annan scen,
fadern som nedbruten får emot budet om
den nyfödde får av barnmorskan det
uppmuntrande ordet: »Räcker maten till
sex, så räcker den nog också till sju.»
Men när de sex aldrig få äta sig mätta —
Statistiken har också sin roll i detta
sociala drama. När siffrorna i ena si-
dan visa de miljarder, som givas ut för
livsavgifter och sinnesslöa barns vård,
och i andra sidan de tusentals av okun-
niga eller förvildade utförda fosterför-
drivningar, som sluta med död eller livs-
ligg sjukdom, så gripes läsarens äter
och åter av tanken, när skall den dag
komma, då mänskligheten får växa upp
med mera kunskap om sig själv och
ödet klockare ledning.Bernard Shaw låter Saint Joan i dra-
matis epilog säga att det är bristen på
fantasi som gör att människor med så-
dant jämmod kan bära andras lidanden
och olyckor. Kunskapen behöves fanta-
sin till hjälp för att bli mer än den är,
bli varm och levande medkänsla.Just nu är frågan om Sexuell upplys-
ning på nytt aktuell. Och skror av
människor vänta med otålighet på länge
utlovade lagreformer och åtgärder för
rashygien.Om det finnes skolfilm för vuxen ung-
dom, så borde Barnets första rätt vara
på dess program. Infor de indignerade
protester, som en sådan tanke framkal-
lar, är det endast att erinra om att sjätte
budet är bland det första en katekeslä-
sande ungdom har fått lära sig. Då bör-
jan i skolan är gjord i fråga om kunskap
i ämnet så är ju anledningen fortsätta. Här
skolan, kyrkan, staden sagt A, så bör
den inte utelämma det övriga av livets
alfabet eller överlåta åt slumpen eller
orätta lärare den undervisningen.

E. H.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 " " 73 37
GOTGATAN 52 " " 335 09Tandvården och
näringsfrågan.Häromdagen gick en notis genom
pressen att barnen i Själevads sock-
nen till nära hundra procent ledo av
tandrotta. Själevad är säkert icke något
så stort undantag, ty tandrotta förekom-
mer ju överallt i mycket stor utsträck-
ning, även om Norrland visar sig särskilt
hemsökt. Kampen mot tandrotten får också
tas upp på många fronter.En väg är att söka bota de redan
uppkomna skadorna, d. v. s. att försöka
få barnen i skolåldern tandvärd. Skol-
tandvården är för närvarande mer eller
mindre fullständig ordnad i ett flertal
av våra städer och ett mindre antal lands-
kommuner. Men även om alla Sveriges
återstående kommuner kunde försöka
sina skolbarn tandvärd på ett eller annat
sätt, är saken därmed icke hjälpt. Ty
nya hål komma snart i stället för de gam-
la och det överstiger det allmännas till-
gångar att fullt effektivt ordna vården,
med den utbredning som tandcaries har i
vårt nuvarande kulturstadium. Det går
därför att även utforska anledningarna
till sjukdomens uppkomst och försöka
förekomma dessa.Som ett led i detta arbete har under
den gångna veckan pågått dels en kurs
för skoltandläkare, anordnad av den liv-
aktiga Sveriges skoltandläkarförening
med sina cirka 270 medlemmar; dels en
utställning, Tandvård åt alla, anordnad
av Socialdemokratiska Kvinnoförbundet
och tidningen Morgonbris i dess nya lo-
kaler vid Norra Banorget och i samråd
med Medicinalstyrelsen, Svenska Tand-
läkarförbundet, Tandläkarinstitutet, Skol-
tandläkarna och Svenska Röda Korset.Föredragsställarna för Skoltandläka-
rens kurs var dels dr. Irene Sundvall, som
redogjorde för en studieresa i U. S. A.
med särskilt ändamål att studera tand-
reglering, dels dr. Kirsten Uthelm Tove-
rud från Oslo, vars fyra föreläsningar om
näringsfrågans betydelse för tandvården
väckt stort intresse.På vägen till föreläsningen i Tandlä-
karsällskapets charmanta lokal passade
Tidevarvet på att få en intervju med dr.
Toverud, varav framgick att hon egent-ligen är barnläkare, vidare föreläsare i
näringsfysiologi vid Tandläkarinstitutet i
Oslo samt gift med en tandläkare som
samtidigt är Nordens ende professor i
barntandvård.De båda läkarna hade kommit att in-
tressera sig för orsakerna till träsiga tån-
der och under sina gemensamma under-
sökningar på detta område först i Amerika
och sedan hemma i Oslo mer och mer
kommit till klarhet om vilken viktig roll
näringsfrågan spelar för tandernas större
eller mindre motståndskraft mot hälbil-
dningen — och framförallt näringen un-
der havandeskapstiden. Som läkare vid
ett mödrarhem där hon haft tillfälle att i
deta ordna dielen, har dr. Toverud även
praktiskt kunnat påvisa de fördelaktiga
följderna av en i tillräcklig grad kalk-
haltig, vitaminrik och saltfattig föda.Det gäller sålunda hur husmödrarna
skola kunna skaffa sig denna föda och
dr. Toverud framhåller att det viktigaste
är att kunna föra den kommande vintern
tillvarata höstens tillgångar av våra ega
länders bär, frukt och grönsaker. Hon
hänvisar bl. a. till professor Göthlins i
Uppsala anvisningar hur konservering
skall kunna ske utan vitaminförlästs
skadande.De rachtiska och andra förändringar
i bevisystemet, som kunna uppkomma i
samband med olämplig diet för modern
under havandeskapet, samt för barnet
under dess första levnadsår, kunna
bringas att gå tillbaka om barnet senare
sättes på lämplig kost. Men förändring-
arna i tanderna visa en viss tendens att
kvarstå. Tanderna äro, framhåller dr.
Toverud, en synnerligen känslig mätare
på det allmänna hälsotillståndet och re-
agera även för de finaste brister i födan.Det är säkerligen av vikt att saken
allvarligt tas upp från båda sidor, inte
bara plomberandet av hälen utan även
den förebyggande vården. I ett samhälle
som strävar efter att i möjligaste mån
ge alla barn samma hygieniska startmöj-
ligheter kan man inte tolerera att vissa
grupper skola för livet bära märken av
en tidig ålders dåliga villkor.

Program vid

Svenska Kvinnors Vänsterförbunds
CENTRALSTYRELSEMÖTESöndagen den 8 jan. 1933 å Årsta, Smålands-
gatan 20, Stockholm.

Kl. 10 f. m.

Stadgeenliga förhandlingar.

Förslag angående S. K. V:s anslutning till
Svenska Kvinnors Nationalråd.
Gift kvinnas nationalitet. Redogörelse av ordf.
Kl. 12,30 gemensam lunch å Årsta.Gift kvinnas ställning inom förvärvslivet. Diskussion.
Fullmakter för äkta makar vid riksdagsmannaval.
Diskussion.

Val.

Anmälan om deltagande i centralstyrelsemötet torde insändas före den
2 jan. till förbundets expedition, Triedwaldsgränd 2, Stockholm.

**Köp Edra
Hälsovårdsartiklar**

för
KVINNOHYGIEN HAVANDESKAP
FÖRLOSSNING BARNVÅRD

hos

KIFA
KUNGL. HOVLIVERANTÖR

31 Regeringsgatan 31

"Sanningen om Indien". När pengarna talar.

Brev från London.

Av KLARA JOHANSON.

Den 19 november återkom till England en deputation av fyra personer, som under tre månaders resor i denna för den rättrogen britt så övermåttan besvärliga och uppstadiga värld, sökt komma underfund med vad som verkligen skett och sker därute. Precis en vecka senare var de färdiga att avlägga sin rapport med ovanstående rubrik.

De fyra resor hade bekostats med engelska pengar från enskilda och samlingsanstaltningar — som t. ex. Kväkarna och Fred och Frihet — för vilka den indiska frågan är en smärtsam och förordjuvande verklighet.

Delegationens ledare var Ellen Wilkinson, rösträttskvinna, fackföreningsorganisatör, författare, parlamentsledamot redan innan hon fyllt de 30 år, som skulle gjort henne själv rösträttig — man kan knappast tro att hon fyllt dem i, när man ser henne stå bakom det långa bordet på estraden, där hon och kamraterna redogör för sina erfarenheter.

Vad sker då i Indien? Vad har denna lilla skara på två kvinnor och två män — den ena av de senare själv indisk — kunnat utröna under sina resor från by till by, under sina samtal med myndigheter och fångar, med enkla män och kvinnor ute i byarna, med representanter för det bildade Indien, läkare, lärare, jurister.

— Vi såg och gjorde ting, som ingen officiell delegation kommit i tillfälle att se eller göra, sade en deltagarna, när han berättade hur man efter de första dagarna — ordnade på förhand av myndigheterna — sett program, som skulle fröjda en amerikansk turists hjärta — plötsligt rymmer från utlyfter och midagar för att skaffa sig erfarenheter på egen hand.

Svaret kan sammanfattas så: Indien av i dag är ett land utan lag och utan säkerhet. Det behövs endast att mer än fem personer samlas å offentlig plats, att en gosse sätter den vita Gandhimössan på sitt huvud eller vitfar med kongressens flagga, att en person söker uppmantra folket ute i byarna att ta upp hemspejningen och hjälper dem med försäljningen — detta hot mot Lancashires bomullsindustri — för att de skall pryglas eller kastas i fångelse. Husundersökningar företagas på blotta misstankar.

Män och kvinnor i enkla hemsplunn dräkter, blomman av Indiens ungdom, går ut i byarna och undervisar folket. Det betyder fångelse för dem och de går i fångelse. »Vi såg Indien i en heroisk tid.» Mot dessa förförande män och kvinnor skickas en inhemsk polis — obildad,

Det är inte de bästa som går emot sina landsmän. På sista tiden har inte skett så många häktningar — man pryglar folkmassan i stället, med bambukäppar, fjocka som en barnarm. — »Det var egendomligt, jag kan inte beskriva hur det kändes, att se polisen prygla män, som inte gjorde något försök till motstånd. Stora kraftiga karlar — åttlingar av gamla krigarstammar. De hade samlat utanför en krog för att uppmäna sina landsmän att inte gå in — att blätra använda sina pengar under nuvarande förhållanden.»

Det passiva motståndet — civil disobedience — fortgår alltså. För att bryta den fordras det bud från Gandhis fångelse, som aldrig kommer. Den brittiska regeringens makt i Indien kan ej jämföras med Gandhis. Ingen i Indien kan för närvarande göra något utan Mahatma Gandhi. Det var ett ögonblick — man kunde känna det i luften — när en ädelmodig och framsynt handling av vår regering kunnat slå en bro över den avgrund, som skiljer Indien från Storbritannien — om Gandhi blivit frigen omedelbart efter fastan för att fullfölja sitt arbete för Paris.

Regeringens bekräftelse på det indiska beslutet i frågan om parias rösträtt kom så snabbt som gärna var möjligt, det rådde kanske Gandhis liv och detta erkände omedelbart och tacksamt. Men fångedörrarna öppnades inte — de stängdes.

— Jag anklagar inte de brittiska myndigheterna i Indien för avsiktlig grymhet men för ytterlig dummhet, sade Ellen Wilkinson. — Och dumheten gör mer skada än verklig grymhet vore i stånd att göra. En grupp kvinnor vid ett mindre möte några dagar senare frågar Ellen Wilkinson: Vad ska vi göra? — Låt folk få veta sanningen, svarar hon. Myndigheterna fruktar en upplyst engelsk opinion och nyheterna från Indien är omsorgsfullt sovrade innan de kommer i pressen.

Och vad måste göras i Indien? Svaren samlar sig kring fyra punkter. Gandhis frivillande — första villkoret för varje slags underhandling.

Anordningar för att förhindra de ouppblöjliga sammanslutningarna mellan folkmassa och polis.

En verklig överlåtelse av makten till Indiern själva — inte en låtsad sådan.

En ny inställning hos våra egna landsmän gentemot Indiern i deras eget land.

Det har inte nämnts många ord om den just nu pågående nya Rundabordskonferensen. Men för de engelska män

Mrs Carlyle var om inte av naturen så dock genom gifte en ganska från person. Mitt i den sociala filantropins hemland och tidevarv drog hon sig inte för att forma denna upp- och nervända aförism: »Gud hjälpe de rika, de fattiga kan tigga.»

Den chockerande sentensen är dock mångtydig, och Jane har väl knappast sytt på kapitalister och dörrknackare i gängse mening. Man kan gissa att hon — bittert vetande — tänkte på de intellektuellt förmögna, de andligen vidlyftiga och deras trassel med vanskligheter som aldrig besvärar de andligen lätttrustrade eller verktygsygga. Inom denna sfär blir det enkla ordet ett privilegium till leva på almosor, och under gynnande ekonomiska villkor torde man på den vägen kunna skrapa ihop vad nekrologskriveren pluggkomplementerna som fin bildning. Trogligt föreläsa också att Mrs Carlyle avundsamt betänkte hur ogörligt det är för själar försedda med överflöd av lidande att exponera sina bekymmer i tumburrdörarna och inhäva en tröstens slant. Sådana förmår sannerligen bara Gud hjälpa, och för i världen lär han faktiskt ha gjort det någon gång.

Men just för närvarande intresserar det mig inte särskilt att grubbla över den brutala paradoxens undermeningar. Jag fattar och tillägnar mig den precis efter de enkla orden: det är synd om kapitalisterna.

Här i landet har de hittills inte som klass gjort intryck av att behöva vår sorgsna sympati. Motvilligt, likgiltigt eller med nöje betraktade vi dem som de lagliga innehavarna av riket Sverige, där vi lösdrivare inte ägde några aktier. Allmän politisk rösträtt och den fyrtygiga skalans avskaffande borde ju ha omständigt oss till vecka känslor för de därigenom förorättade. Nej, vi märkte inte något avbräck i deras angenäma situation. Jag för min del undfick dock ett ögonblickslänsdyd jag råkade möta en miljonär som blek och dystretid vandrade till stadsfullmäktigeval med sin — för

och kvinnor, som, kanske inte minst för Englands skull, gjort Indiens sak till sin, är den närmast ett narspell. »Delegationer» är valda av brittiska myndigheter. Bland dem finns inte en enda medlem av kongressen — Indiens stora nationella framstegsparti. Man må fatta aldrig så utmärkte beslut, men hur ska de kunna genomföras?

Och verkligheten pressar.

»Det är krig i Indien, nu, i denna dag.»

Signe Fredholm.

första gången — enda fattiga röst. Men jag kondolerade, smålog och glömdes. Så oförskämt lätt man bär sina medmänskors kval! Nu äntligen förstår jag att miljonären visste sig skrida halvvägs upp för trappan till schavotten.

Man har så ytliga och grova begrepp om rikedom. Som om den inte betydde annat än abnorm utvecklad köpkraft och en förmålig undantagsställning i tillveroni! Men tankfull iakttagelse, kompletterad med sympatetisk fantasi, skall uppledda till rikedom i sin sevärda aspekt är ett själstillstånd. Naturligtvis måste man vara proletär för att kunna göra och fullfölja denna upptäckt. Hall någon av »de besittande själva skulle få hum om hemligheten så har han eller hon därmed krupt ur skinet och väsentligen, fast inte i synlig måtto, utträtt ur sin kast.

Här är inte fråga om sådana karaktärslyten eller hjärtel som brukar spöka i oförnujsamma fattigas inbillning. Jag antar gärna att rikemansskräret procentuellt rymmer lika många ädla och goda sinnen medlemmar som proletärerernas massa. Men denna elit har dock ett psykiskt klassmärke gemensamt med sina mindre förtjusande kamrater. Man kan inte åsätta det namnlapp, det är så subtilt och yttrar sig så sällan i otvetydiga ord och åthävor.

De rika vet sig inneha en extraordinär ställning i samhället, och likväl känner de den som normal — för sin del. Det förvånar dem alla och bedrövar somliga att så mycket fattigt folk belamrar jorden. De undrar om inte detta missförhållande i ansenlig mån orsakas av proletariets böjelse att leva över sina resurser, vilken extravagens de själva aldrig tillåter sig så länge de har sitt förstånd i behåll. Det är sådana känslostår och resonemang man förnimmer i den atmosfär av behovenhet och legitimitet som ovillkorligt utstrålar från dem.

Efter allvarligt försök att sätta sig in i de högvälbärgades livsyn blir man stämnd att med värme upprepa Mrs Carlyles hjärtsuck. Vilket martyrskap har inte detta orberda är slungat dem in i! Utom ångest och besittningsförluster har de måst uppleva att se sina härligast lysande kärbröder i smärtsam kontakt med polisen och bemötta ungefär som en överrumplad banditliga, och man varnsar inget slut på dessa trakasserier.

Men värre förestår. Otur i spekulatio och bedrägliga affärsvänner hör ju till de rikas yrkeslaror. Hotas de där emot in corpore med laglig plundring så yore resignation en leghet och en förne-

Restaurang
Port Arthur
Blekingegatan 40
Telefon Söder 34784
Bra matställe

Till
TIDEVARVETS
prenumeranter!

För att Tidevarvet skall komma till Eder utan avbrott från 1933 års början be vi Eder att icke uppskjuta prenumerationen utan omgående insända medföljande postgiroblankett, vederbörligen ifylld, till Tidevarvets exp., Triewaldsgränd 2nd, Stockholm.

Tidevarvet utkommer under 1933 med 47, i regel fyrsidiga, nummer.

Tidevarvet kostar för helår Kr. 6: — för halvår „ 3:25

TIDEVARVETS postgironummer är **1544**

V I S T Å T I L L T J Ä N S T

ARMATUR och RADIO

VAR?

skall man köpa bra och billig ARMATUR och RADIOAPPARATER. Armkröner från kr. 25 till högre priser.

Fotouavdelning
DAHLGRÄNS ELEKTRISKA
Hornsgatan 49. Götgatan 82, J. d. 52.

BABYUTSTYRSLAR

BABYS BOD

Oreuretagan 9, STOCKHOLM
Tel. O. 1890.

Specialaffär
för Babyutstyr och Småbarnskläder.

BAGERI

Pröva våra härliga Grahamskorpor och vårt goda Kaffebröd, specialitet Saffransbröd, samt våra goda ettores skorpor.

Elsas Bageri

Döbelngatan 15, Tel. N. 15431.
Filial: Malmkilsgadsgatan 41, Tel.: 153 08.

BOKBINDERI

ELLA WITT-NORDGRÄNS
BOKBINDERI
Hantverkargatan 44, 1 tr., Stockholm.
Kh. 87 31.

Rekommenderas för Biblioteks- & Privatbånd. Lektioner meddelas. Effort prospect.

Schönfeldts Effers
Bosättningsaffär
Inneh. Bo Burmeister
9 Lilla Nygatan (Spårväghälsplats: Käkrinken) - Telefon N. 145 29

Rekommenderas sitt välsorterade lager av GLAS, KERAMIK, PORSLIN och BOSÄTTNINGARTIKLAR

DAMFISERING

f. d. Sundins Damfrisering
T. Sö. 332 99, Eaha Bloom, Götg. 18, 1 tr.
Permanent ond. Niss on plis. Kinn, av ändat och kort hår, Brudskid, Hårtrippas och Bård, ans. Skotsk och Elektrisk Hår- och Ansiktsbehandling, Manicure, Pedicure. Öppnarhus Formas och Färgas.

KÖP DE VANFÖRAS ARBETEN

GYRNA DE VANFÖRAS FÖRSÄLJNINGSCENTRAL Beredarebansg. 23, B. Sthlm. Tel. 35 16.

Försäljning av vanföras arbeten: Vikvävar, stickade varor av alla slag, klänningar, bänksäder, handarbeten, rosar och förtädd, lampor, lampskärmar, teckningar m. m.

Besättningar omistages.
BEHALP DR. VANFÖRA TELL. BEHALPTEL!

Lucks kaffe special

MASSAGE och SJUKGYMNASTIK

Massage och sjukgymnastik.
O. A. STROMBERG,
Ex. från Kjellbergs Institut.
Mästernamalgatan 24, 1 tr., Stockholm.
Tel. 65 09.

MUSIKLEKTIONER

Piano-

Orgel- och Sånglektioner givas åt nybörjare och något försäkomna. Examinerad lärarinna. Upplandsd. 70. V. 392 49.

PENSIONAT

Pensionat Cosy,
Mästernamalgat. 9, 1/2. Tel. N. 310 05.
Förstkl., tysta rum med eller utan pens. Varmt och kallt vatten i alla rum.

SPRÅKSKOLA

Brettner's Språkskola
Karlavägen 22, 1 tr. Tel. (1)114 45.
Privatkurser i Latin, Tyiska, Engelska, Svenska, Matematik.
Mottagn. 11—12 f. m.

TAPETSERARE o. DEKORATOR

ANTON PERSON
Mäster Samuelsgatan 40. 1. T. N. 184 19.
FATOLJER - SOFFOR - OTTOMANER
Beställningar och renoveringar utföras till humana priser o. garanti för gott arbete.

REKLAMKONSTSKOLA

Utbildning
för reklamens yrken samt
MODETECKNING
erhålls vid
REKLAMKONSTSKOLAN
Sibylllegatan 3.
Telefon: O. 35 60.

TENN

Linders Eft. Specialaffär i svenskt TENN
SIBYLLEGATAN 29

Plikt och gemenskap.

(Forts. fr. sid. 1.)
varse i ett rikt och levande universum, vars realiteter vi uppleva med alla sinnen, inte bara »miljön» utan allt: Fjällvindar och stekos, fönsterhaspar, som slå och knarra, fukten på träden och dagrarna på himlen, sensationen av sammat på fingerhuden, bygdarna, bilarna, samhällena — också allt detta för sitt eget liv, med lukt och smak och syn och hörsel och känsel för läsaren, som om det gällde hans eget här och nu.

Och därför blir oss frestelsen också så ofrånkomligt verklig, när Ida Elisabeth efter skilsmässan från sitt otrogna makebarn ännu tänker den hon som en vuxen människa kan älska ur hela sitt väsens styrka, känsla, liv och förstånd. Vi tycker här går vägen till rikare och större liv för henne.

Men — då skulle, som det visar sig, hennes egna små inte få rå om sin mor som just de så särskilt väl behövde. »Naar alt i en er Oprør, blir samvittighedens røst bare som et litet lærerindgang i en skolegaard fuld af brølende

levelse av deras ekonomiska livstro. Jag undrar inte alls på att miljonärerna grund ur utvandrar från Stockholm på grund av skattestegringen och kanske skapa sig en exklusiv koloni utan debetsland. Vem ålskar att erlätta kommunalkatt? Ingen, såvitt jag vet, mer än Hjalmar Söderberg; han tycker att han får så mycket för den.

Något vederlag för de mångsiffriga summor miljonärerna, om de stannade kvar, skulle nåddas ofrån på sin huvudsak underhåll kan svårigen uttänkas. Det skulle inte ens trösta dem att jämfores de många hundratusentaler eller miljoner de får behålla med vad som blir över för mig efter gåddandet av mitt påvära bidrag, som från privatkononisk synpunkt överträffar deras. Miljönärsmoraliteten saknar som sagt sinne för proportioner.

I min barndom kände jag en klok och förmögen fru som ständigt förde på tungan det gamla ordstäv »Pengar talar». Det låt för mig som en fabel eller folksaga. Nu hör jag själv pengarna tala, med jimmer och stön.

övning ger färdighet: engelska — språket man har nytta av

Nu för tiden får man lära sig engelska i skolorna — utan övning kan det lätt handa, att man »glömmer det mest». Minnet uppfriktas av de 15 språkskivor — intalade av infödda engelsmän — som ingå i K Es korrespondenskurs i engelska, författad av professor R. E. Zachrisson. Färdighet i engelska har man nytta av — en fördelad av vår jordens befolkning förstår språket. Kursen i engelska kostar 75 kr — skriv i dag efter närmare upplysningar till

kooperativa studieavdelningen Sattsjåboden

Unger.» Men för den som lyssnar hörs den till sist. Och då kan man inte gå tvärs över sina barn för att bli »lycklig» själv, inte Ida Elisabeth. Och med det stegte följer också så många andra att ta värd om, t. d. maken, de gamla svärföräldrarna, en hel rad sinfantila människors». Och så mynnar denna levande världens bilder och dagrar och sensationer ut i ett enda entydigt pliktkrav, där allt värdet ligger koncentrerat och som allt det andra är till för.

Det går på andra sidan om katolsk och protestantisk. Det är den stilla rösten bortom varje själ, diktarens, sömmerskans, fabriksarbetarens. Men det är på ett särskilt sätt *moderlighetens samvetsröst* — på samma gång som den ansvarige självförsörjarens.

Det är inte en kritiklös, ointelligent självuppgivelse, utan en som klarsynt orienterar sig och särskiljer vad den finner från vad den inte förmår.

Det är Kants pliktbegrepp i allt dess majestät — mitt i en oändlig, levande, friskt askådlig fenomenvärld, ur vilken den gyllene droppen till sist har kristalliserats ut. Att Sigrid Undset förfärd sig på diktnas alkemi — det visste vi förut. Men aldrig var hon så uppfordrande som här.

Om Sigrid Undset kom oss att genomleva en människogrupp öden ända in till detta ensamma *möste*, som Kant kallade för det kategoriska imperativet, så för oss *Hans Larsson i sin Gemenskap* ut på en solig ång, där man ser hur alla filosoferna växa upp ur sin självhistoriska mylla likt blomstrer där ute i ångarna. Själva vandrar han ibland dem som en Linneus. Han bryr sig inte om att låta oss se all bortsprängd sten, allt utdiktat kär, allt möjligt, allt damm och allt dunkel, som vi andra få trassla med, innan vi kunna få ett tänkesätt klarlagt. Allt det där han har gjort undan för längesen. Och därför kan han ta oss ut på ången. Han har upplevat och särskilt och skådat, och därför kan vi slippa undan allt det diskursiva arbetet och se med hans egen intuition, hur allting har vuxit och formats.

Som Ida Elisabeth förde allt livet in mot en enda oförstörbar filosofi, så plockar Hans Larsson alla filosoferna ut ibland oss i livets brokiga mångfald. Lavendeldotten från en tippa, sorgerna som bli biljetter till himlen, deterministen i människolivet, den återupståndne Portos och den genomskådade clownen Jac — allt detta som han trölar fram, lurar oss att tro, att vi alla är filosofer, för vi begriper ju vad här står! »Om det också finns filosofer, många och betydande, som i vetandet sett människans högsta goda, så visar det sig alltid, att vetandet då närmar sig visshet och blir icke bara kunskap utan en sinnesförfattning, säger han.

Det är denna högst utpräglande sinnesförfattning som gör Hans Larssons *Gemenskap* till en mycket differentierad enhet, icke den lättlösta, som man får genom att bara sympatisera, utan den kostbara och dyrköpta, som genom gemenskap ett helt livs kunskap och kärlek i förhållande till kampen för sanningen, den kärleksfulla kunskap, där det som är »ändels», får sitt verkliga sammanhang sin betydelse och sin gränser.

E. F. N.
Sigrid Undset, Ida Elisabeth. H. Aschehoug & Co., Oslo.
Hans Larsson, *Gemenskap*. Albert Bonnier.

Fatalt och vitalt.

(Forts. fr. sid. 1.)
nas — nämligen utnyttjandet av programets annonser. De huvudlösa turnéerna äro också av önd, när inte föreställningarna äro garanterade och ingå i ett led av föreställningar inom en stadsteatercirka. — Dramatiska Teaterns gamla restauranglokal uthyras för en mycket låg penning — en summa som skulle ledd för fördubblas om lokalen omgjordes till en experimentstudio för regissörer, elever, och debuterande författare. Dramatiska Teatern är föräldrad, scentekniskt taget — och om en studio- eller klubbteater drevs som ett led i både undervisning och intäktsförvärv — skulle man kunna borta se ifrån en del av de sceniska manke-mangerna. Men vad förstår en sköde-revisor av silva vitala spösmål? Det kan man inte begära. Jag är förvisssamt att Dramatiska Teaterns resurser visst är vis mänskligt material är ytterst oförlägligt tillvarataget. Det kan göras besparingar om pengarna givas ut klokt!

När det gäller våra nationalsceners vara eller icke vara ansar jag efter mitt ringa förstånd att möttestöcken bör läggas med en obehaglig riktning åt det *ideella*, det *nationalistiska* och *svenskt sunda*. Att fästa sig vid struntsomnum, som sin direktör Wettergrens futtiga 2,000 kr. till diverse studieriprer för teaterns räkning, gränser till det grönköpingsaktiga. Varken hans lön eller detta extra bidrag är överdriivet stort tillagat för hans still-nings säkerligen mycket påkostande arbete. Om man däremot riktar sig till honom och frågar efter ett konstnärligt inköpsresultat av dessa resor — då kan jag vara med på galoppen. Samman, utgiften i och för sig, tycker jag är minimal och kan saklöst bringas ur världen — det är inte efter silka grunder herr Wettergrens regeringstid skall bedömas — det är efter de förlorade konstnärliga meriterna.

Erik Wettergren har inte varit mannen med de stora linjerna, de djupa konstnärliga insikterna. Hans kynne ligger på ytan, lämpar sig bäst att demonstreras vid kransöverlämningar, hyllningstal och tåminuterar. Herr Wettergren har varit en svag härskare, en medelmåttornas uppammare, och gynnare. Han har stått råddslagen inför konstens högsta män och kvinnor och under sin direktörstid har han saktat men säkert sänkt den konstnärliga standarden. Jag tror inte att detta förländare varit ett målmedvetat åtslag av en starkt inriktad tanke på att förstöra och förinta — jag tror att det emanerar ifrån herr Wettergrens oför-många att höja sig över det ämbetsmannaktiga, det färglösa och det välpostrat korrekta. Han har velat ge sin teater ett yttre ansende och strävat efter att låta artisterna verka som folket gör mest, och han har lyckats över all förväntan. Konstnärligt sett är vår Nationalscenen i fullkomlig järgval och om det så i framtiden kommer att dräsa ned pengar över teatern via negerdramatik, så förbittrar detta inte den konstnärliga sidan av saken.

En svensk Nationalteater! *Nannet nationals* är i sig själv behäftat med ett *samvete*, en tydlig fingerpekning åt vilket håll skutan skall styras.

Om schweiziska kantontidningar och amerikanska teaterblad med förövning

och en viss beundran lägga märke till det lilla landet Sveriges bemödanden att krampaktigt komma före de större kulturcentra med urpremierer och mera sådant, kvittar det lika. Dessa bedrifterns uppmärksammande gör inte Sverige större och mera känt. Mr Babbitt lever fortfarande i den vilda tron att Sverige, Norge och Isben äro små byar runt Nord-polen och fransmannens minimala kunskaper om vårt land och vår kultur kan knappast fylla utrymmet på en tändstickenslitt. *Vad angår Sveriges dubiosa teaterförfattare utlandet?*

Och ikalkedes, anse herrar revisorer det klokt, politiskt sett, att vidarebefordra sina uttalanden och granskningar till en kritisk, rubrikfärdig allmänhet? Varken statsrevisorernas publicerade revideringar eller direktörrens och styrelsemedlemmarnas grändan och låtanden vidkomma den stora massan. Det uppmanar inte teaterintresse, kanske snarare minskat frekvensen än ökar den.

Just nu är vår nationella teaterfråga vital, vi stå inför en vändpunkt som kräver av situationen män och kvinnor som inte ögonblickligen reagera inför ett rättmätigt eller orättmätigt krav. Det gäller inte att i otid låta sin person bli kränkt — en man med ideal kan inte kränkas av de grävsta ovettskorper — men saknar styresmannen ideal då må han gå. Ingen är oersättlig, varken direktörer eller styrelsemedlemmar och betrakta dessa personer sin gåring ifrån en yllig ståndpunkt — då bör man inte hindra dem ifrån att gå.

Men innan några nya mått och steg vidtagas borde Riksdagen tillsätta ett utskott av en tredjedel teatersakunniga som höra motiden till, en tredjedel offentligvillade, sunda lekmän och den sista tredjedelen av genom Sveriges Författarför-ning utsedda skriftställare med allvarliga inklinationer åt det dramatiska förtalaget. Teaterfrågan löses inte genom att ur tållarna på ett politiskt parti skaka fram en lämplig trollkar eller en spattbruten teaterhistoriker eller något liknande. Nu är tiden inne att på allvar grunda en Folkteater — mura upp den nedfrån och inte yxa till den som en poeteminkullis.

Just nu är teaterläget fatalt — låt det inte ända med att janna!

Sven Stål.

I nästa nummer av Tidevarvet kommer Sven Stål att fortsätta sin granskning av det aktuella teaterläget med svar på frågan: *En Nationalteater — vad är det?*

Red.

Vete-Katten

det omytcka kafferummet på Klara Norra Kyrkogata i Stockholm har utvidgat sina lokaler för att motsvara besöksfrekvensen. Vete-katten var det första kafé i Stockholm som inreddes som en hemtrevlig privat kafeservering med vackra gamla möbler, silverkanna på det stora runda bordet, där man får ta sig själv, och levande vackra blommor. Sedan har denna säll upptagits av många, vilket ju tydligt visar hur den uppskattats av publiken.

Vete-kattens nya, rymliga kafferum är beläget Kungsgatan 55, således mitt i den stora stråkvägen. Den tilltalande inredningen är från Arvika, mattor, gardinet och dukar från Elisabeth Glantzberg ateljé i Stockholm. Som sammanfattning är nog att säga, att det nya kafferummet värdigt fortsätter de en gång givna traditionerna.

C.

TIDEVARVET

Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10—12.

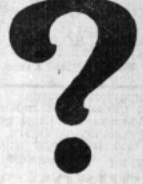
EXPEDITION:
Telefon N. 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 i. m., 1—4 e. m. Postgros 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.25, kvartal kr. 1.75. Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Till

kafferum
kommer man nu från
Kungsgatan 55
Stockholm. Tel. N. (20) 84 05

Råd och Rön

ANTIKVITETER
ANTIKBODEN
MASTERSAMUELSGATAN 12
Tel. 192 27
ANTIKVITETER. KONSTSAKER.

ANTIKVARIAT
G. RÖNNELL
Internationellt Antikvariat.
In- och utländsk speciallitteratur.
Kataloger på begäran.
Sibyllgatan 19 (invid Ostermalmsgården)
Tel. O. 401 63.

GLASMÄSTERI
Jilborns Glasmästari & Ramaffär
Kantmatkaregatan 27, Stockholm.
Tel. 61 62, (10)61 62. Efter afärdstid:
Tel. Vasa 155 45.
Utför alla slag av
Glasmästari, inramningar, speglar, omfö-ring-gyltingar.
Reellt och billigt arbete garanteras!

GRAMMOFONSKIVOR
Harmoni i hemmet . . .
Man talar ofta om harmoni i hemmet. Enklaste sättet att nå det målet är givetvis — att köpa hemmets grammo-fon-plattor hos Harmoni.
Största sortering. Alla nyheter. Lyssna utan köptving i våra bekväma spelhytter.
HARMONI — Birger Jarlsgratan 1.
Ny regim! Tel. (1) 132 80.

KÖRGMÖBLER
Kvalitetsutvalda Körgmöbler
köper Ni absolut fördelaktigast direkt från tillverkaren.
KÖRGMÖBELFABRIKEN
Enskede. Tel. Enskede 20 13

PLATSBYTESFORMEDLING
Förmedlingsbyrå för platbytte
A. SUTTHOFF.
Karlslan 1, n. b. Tel. Öst. (6) 283 37.
Öppen: alla vardagar (utom måndagar)
½ 12—½ 6. Lördagar till ½ 5.

PÅLSATELJEN
PÅLSATELJÉ
N. G. MÖRK
Folkungsgatan 49
(2:a boet från Gållgatan,
nutt för Götgataplatsen)
Tel. S. 46 64 (46) 46 64.
Beställningar och reparationer ut-föras till ytterst låga priser.
Förskickligt arbete garanteras.

TAPETSERARE
J. L. NORDGREN
Fleminggatan 9—11. Tel. Kh. 76 34.
Specialitet: Baddmöbler och sängkläder. Tagel, Krollspint, Glansull, Fjäder och Dun till billigt pris. Omstoppning och renovering av möbler och madrasser utföras omsorgsfullt.

TRIKÅAFFÄR
STOR SORTERING av
GARN och SILKE
till stickning och virkning, finnes i
AKERMANS TRIKÅAFFÄR
Tel. V. (3) 20 93. St Erikspan 17
Stockholm 1932
Zetterlund & Thelander Boltryckeri-A. B.